

PLÁNUJE ODVETU. Student gymnázia Open Gate Vojtěch Adam s panem Bárto prohrál ve stolním tenisu. Teď plánují termín, kdy si zápas zopakují.

Studenti proti samotě seniorů

Studentský život, to nemusí být jen škola, domácí studijní povinnosti a zábava. **Cím dál více mladých se snaží dobrovolně pomáhat tam, kde je to potřeba. Například v domovech pro seniory.**

Všichni už jsme to slyšeli snad stokrát. Mladší generace nemá úctu ke stáří, senioři jsou jí lhostejní. Podobné průpovědky jsou sice velmi časté, ale ne tak úplně pravdivé. Jak totiž vyplývá z výzkumů, Češi se v sociální odpovědnosti zlepšují. Zatímco ještě před pěti lety se neziskové činnosti pro druhé věnoval jen zhruba každý desátý Čech, nyní je to už každý šestý. A tak zatímco v devadesátých letech se v domově pro seniory dobrovolně pohybovala maximálně tak hyperaktivní vysokoškolská studentka humanitních oborů, dnes tu najdete i středoškoláky. Není jich moc, ale o to více si zaměstnanci v domovech této výpomoci cení.

Vítaná návštěva

Je úterý a do Domova pro seniory kardinála Berana v Mukařově u Prahy zřízovaného Arcidiecézní charitou Praha přijíždí auto se třemi mladíky – Vojtěchem, Václavem a Martinem. Všem je teprve patnáct let a nejde o vnučata tamních

klientů. V příbuzenském vztahu nejsou vlastně vůbec. Přijíždějí z gymnázia a základní školy Open Gate z nedalekých Babic za doprovodu jednoho z učitelů a plánují navštívit seniory, se kterými se projdou, popovídají si a třeba si i něco společně přečtou z knížky.

„Klientům výrazně pomáhají v trávení volného času. Senioři velmi vítají, když si mohou popovídat s lidmi zvenku, se kterými mohou sdílet své denní starosti i radosti,“ zdůvodňuje ředitelka domova Lucie Cemperová, proč nabídku školy ke spolupráci přijala.

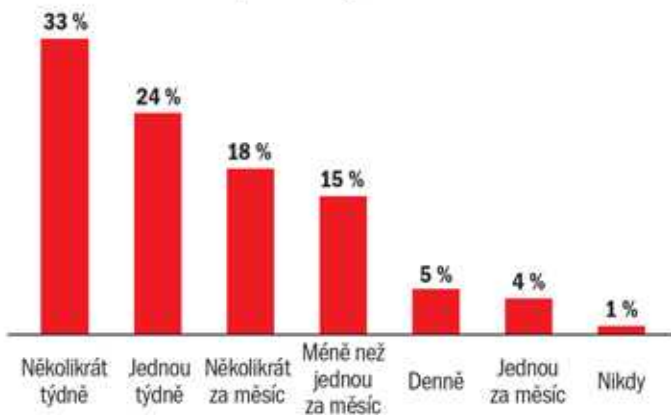
Nejsou ale patnáctiletí příliš mladí? Podle ředitelky nikoli, naopak jde o klad. „Máte pravdu, že pro klienty jsou to stále děti. Ale senioři děti milují. Při každém dětském vystoupení je ve společenské místnosti plno,“ říká Cemperová.

Není důvod jí nevěřit. Ostatně důkazem je průběh samotné návštěvy. Pan Bárta rázem ožil a překvapil okolí svou neuvěřitelnou aktivitou. S jedním ze

studentů, Vojtěchem, si dokonce občas zahraje stolní tenis. Kdo by ale vsadit na mladšího z dvojice, měl by smůlu. Vítězství má totiž často v kapse právě pan Bárta. „Stále to ve mně je,“ říká s úsměvem a dodává, že už má své „fíggle“. Chlapec se dušuje, že staršího protivníka vyhrát nenechává. Dvojice se má na první pohled ráda, postupem času si k sobě oba muži vybudovali moc pěkný vztah. Jejich kontakt se už neomezuje jen na pouhou návštěvu za čtrnáct dní, jak to bylo zpočátku. „Telefonujeme si, pana Bárta a jeho přátele z domova jsme dokonce vzali k nám do školy, aby se podíval a zahrál si u nás stolní tenis,“ uvádí Adam. Do domova seniorů se podle svých slov snaží jezdit, jak jen to jde.

Čas utíká při podobných návštěvách velmi rychle. Klienti si s mladíky stihnou říci, co se stalo nového od posledního setkání, podívají se na staré fotografie, proberou aktuální zpravodajství, přečtou si časopisy, zalistují v knížce, a návštěvy je konec. Všichni jsou ale spokojeni. „Nedělám radost jen seniorům v domově, ale i sobě. Hodně jsem se tu naučil,“ říká student Vojtěch. Spolu se spolužáky následně nasedá do auta a odjíždí zpět do školy. Pan

Jak často navštěvuje rodina své příbuzné umístěné v domově pro seniory

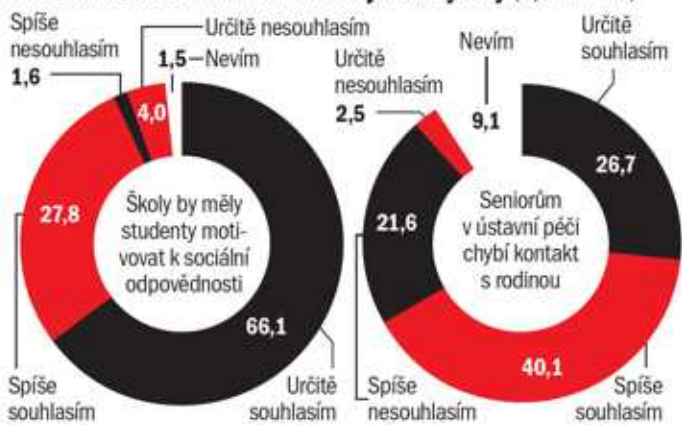
Bárta jde na večeri, potom chvíli poslouchá rádio a večer spokojeně usíná. Zítra ho má navštívit dcera.

Strach z osamělosti

Pan Bárta má ale štěstí, jaké mu řada jiných seniorů může jen závidět. Bydlí v kvalitním domově, kde je o něj dobře postaráno. Navštěvují ho děti a vnoučata a denně má nějaký zajímavý program. Ostatním starým lidem ale často rodina chybí, potýkají se se samotou a utápějí se v žalu. Ostatně, nejčastějším důvodem, proč se Češi bojí stáří, je podle sociálních výzkumů právě izolace od světa, osamělost a případné choroby.

Obrazek osamělého důchodce je přitom nejčastější u seniorů, kteří již nejsou schopni se sami o sebe postarat, nebydlí ve vlastním bytě, ale jsou klienty ubytovanými v nějakém ze sociálních zařízení. Na tuto skutečnost upozornil i výzkum agentury Médea Research pro TÝDEN, podle něhož

Nakolik Češi souhlasí s následujícími výroky (v procentech)

Zdroj: Médea Research

své rodiče v ústavním zařízení celých patnáct procent lidí vidí i méně než jednou za měsíc (viz grafy nahoře).

Proč tomu tak je? „Těch důvodů projevu nezájmu může být řada. Pokud odmyslíme vzdálenost nebo zaneprázdněnost dětí, tak velmi často je to způsobeno tím, že lidé mají o domovech pro seniory velmi zkršené představy. Myslí si, že je tam o klienty dokonale postaráno, že jim nic nechybí, a že se tedy už nemusí ani moc starat. Tak to ale samozřejmě není,“ komentuje výsledky výzkumu TÝDNE expertka na sociální práci Dana Knotová, docentka z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Stanovit optimální intervaly návštěv není podle odbornice možné. „Obecně lze pouze říci, že čím častěji své rodiče a prarodiče navštěvujeme, tím lépe. Pokud navíc bydlí v ústavním typu zařízení, je to o to důležitější. Nejsou totiž v přirozeném domácím

prostředí, což na ně negativně psychicky působí a my jsme pro ně jakýmsi záchytným bodem a jistotou,“ uvádí Knotová.

Aktivitu studentů z Open Gate, kteří sami hledají příležitosti, kde druhým pomoci, chválí. A že jdou správným směrem, si uvědomují i zástupci školy. „Pomoc ostatním je běžnou součástí života našich studentů. Sami si volí, kde a jak chtějí pomáhat, a jak jen to jde, tak je v jejich aktivitách podporujeme,“ řekla mluvčí vzdělávací instituce Jitka Tkadlecová.

Docentka Knotová věří, že časem se k dobrovolnické činnosti přidají i další střední školy. „Jen tak se totiž budeme moci věnovat klientům domovů individuálně. Veškeré skupinové aktivity, které domovy nabízejí, jako sborový zpěv, poslechy hudby nebo bingo, jsou pozitivní. Nejvíce ale stejně ocení to, že se někdo konkrétní věnuje v tu chvíli přímo jim a mají ho jen pro sebe,“ uzavírá docentka.